

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Lingua Galega e Comunicación Oral		Código	613G02021
Titulación	Grao en Galego e Portugués: Estudos Lingüísticos e Literarios			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Terceiro	Obrigatoria	6
Idioma	Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Letras			
Coordinación	Freixeiro Mato, Xose Ramon		Correo electrónico	ramon.freixeiro@udc.es
Profesorado	Freixeiro Mato, Xose Ramon		Correo electrónico	ramon.freixeiro@udc.es
Web				
Descrición xeral	Estudo aplicado de aspectos gramaticais, especialmente fonéticos e pragmáticos, con incidencia na comunicación oral da lingua galega.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria.
A2	Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.
A3	Coñecer as correntes teóricas da lingüística e da ciencia literaria.
A4	Ter un dominio instrumental avanzado oral e escrito da lingua galega.
A9	Elaborar textos orais e escritos de diferente tipo en lingua galega, española e inglesa.
A10	Ter capacidade para avaliar criticamente o estilo dun texto e para formular propostas alternativas e correccións.
A15	Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica.
A21	Dominar a gramática da lingua galega.
A25	Coñecer a variación lingüística da lingua galega.
B1	Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.
B2	Manexar ferramentas, programas e aplicacións informáticas específicas.
B3	Adquirir capacidade de autoformación.
B4	Ser capaz de comunicarse de maneira efectiva en calquera contorno.
B5	Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.
B6	Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.
B7	Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise lingüística textual.	A1		
	A2		
	A4		
Ter un dominio instrumental avanzado oral e escrito da lingua galega.	A3		
	A4		
	A9		
Elaborar textos orais e escritos de diferente tipo en lingua galega.	A9		
	A21		

Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos á práctica, avaliando criticamente o estilo dun texto e formulando alternativas e correccións.	A10 A15		
Dominar a gramática da lingua galega.	A25		
Coñecer a variación lingüística da lingua galega.		B1	
Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.		B1 B3	
Adquirir capacidade de autoformación.		B3 B4	
Ser capaz de comunicarse de maneira efectiva en calquera contorno.		B4 B5	
Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.		B5 B6	
Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.		B6 B7	
Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.		B7	C3
Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.		B2	C3 C6
Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.			C6

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Lingua e comunicación	1.1. A comunicación oral 1.2. Caracterización da linguaxe humana 1.3. A produción da fala: o aparello fonador
2. Fonética e Fonoloxía	2.1. Definición e relacións; o son e o fonema 2.2. As vogais e as consoantes 2.3. A ortografía: letras e dígrafos
3. Descrición do sistema fonético-fonolóxico da lingua galega	3.1. O sistema vocálico 3.2. O sistema consonántico 3.3. Rendibilidade expresiva: a fonoestilística
4. Trazos prosódicos da lingua galega	4.1. A cadea falada. Fonética sintáctica 4.2. A sílaba 4.3. O acento e a entoación 4.4. Dicción e locución
5. Aspectos pragmáticos da comunicación	5.1. A comunicación oral e as súas modalidades 5.2. A comunicación espontánea. A análise da conversación 5.3. A comunicación oral formal

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A3 A4 A25 B4 B5 B7 C6	20	30	50
Obradoiro	A1 A2 A4 A9 A10 A15 A21 B1 B3 B4 B6 B7	15	30	45
Lecturas	A2 A4 A9 A21 B1 B2 B3 B6 B7 C6	1	30	31

Traballos tutelados	A4 A9 A15 A21 A25 B1 B2 B3 B4 B6 C3	1	10	11
Presentación oral	A4 A9 A15 A21 B2 B4 B6 C3 C6	1	6	7
Proba mixta	A1 A2 A3 A4 A9 A10 A15 A21 A25 B7	1	4	5
Atención personalizada		1	0	1
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Presentación, desenvolvemento e análise de contidos teóricos e procedementais fundamentais para o alumnado atinxir as competencias e destrezas previstas na materia.
Obradoiro	Nestas sesións, o alumnado realizará actividades de diferente tipoloxía destinadas á consolidación dos contidos presentados nas sesións maxistras, ben como das destrezas e das estratexias relacionadas cos obxectivos e contidos da materia. Entre estas actividades contéñanse, alén doutras, a análise de textos orais de carácter dialectal, o comentario fonético de textos de tipoloxía variada, as prácticas de transcripción fonética e fonolóxica, a resolución de problemas, as discusións dirixidas, probas de varia tipoloxía e estudos de casos.
Lecturas	Cada estudante deberá facer ao longo do curso unha serie de lecturas obrigatorias que serán seleccionadas e, eventualmente, fornecidas polo profesor. Delas derivaranse resumos e recensións orais por parte do alumnado nas aulas e ocasionalmente tamén por escrito.
Traballos tutelados	Cada estudante deberá elaborar un traballo tutelado relacionado coa oralidade, en que se pretende fomentar a aprendizaxe autónoma e o manexo de fontes documentais de diverso tipo. O título concreto e o seu desenvolvemento deberán ser acordados co profesor. Deste traballo derivará unha presentación oral.
Presentación oral	Cada alumno ou alumna realizará unha presentación oral do "Traballo tutelado" e outras exposicións orais relacionadas co "Obradoiro".
Proba mixta	Trátase dunha proba escrita que recollerá actividades en que se avalíen os contidos do curso (actividades de carácter ensaístico, transcripción fonético-fonolóxica, comentario fonético de textos etc.).

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Ao lado do labor de titorización realizado no horario de atendimento marcado polo profesorado responsábel da materia, a atención personalizada estará dirixida especialmente para o apoio á realización do "Traballo Tutelado". De maneira xeral, cada estudante asistirá polo menos a unha sesión de atendimento previa á exposición do traballo.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Obradoiro	A1 A2 A4 A9 A10 A15 A21 B1 B3 B4 B6 B7	Avaliarase a realización correcta das actividades prácticas derivadas das sesións maxistras (análise de textos, transcripción fonético-fonolóxica etc.).	10
Traballos tutelados	A4 A9 A15 A21 A25 B1 B2 B3 B4 B6 C3	Valorarase fundamentalmente a aprendizaxe autónoma, o grao de consecución das destrezas propias da materia, a clareza expositiva e a calidade expresiva. Os traballos presentados polo alumnado poderán ser incorporados ao Turnitin, ferramenta para a detección do plaxio así como de traballos previamente presentados nesta ou noutras universidades, incluso polo mesmo/a alumno/a. En caso de que se produza algunha destas circunstancias, poderán ser aplicadas as medidas contempladas nas Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario da Universidade da Coruña (artigo 14.4).	20

Presentación oral	A4 A9 A15 A21 B2 B4 B6 C3 C6	Serán valorados a calidade lingüística, os recursos e as estratexias expositivas empregadas, a coherencia e a cohesión do discurso, a clareza da exposición etc.	20
Proba mixta	A1 A2 A3 A4 A9 A10 A15 A21 A25 B7	Valoraranse os contidos, a clareza e o rigor expositivo, ben como a calidade lingüística das respostas.	40
Lecturas	A2 A4 A9 A21 B1 B2 B3 B6 B7 C6	Lectura reflexiva dos materiais bibliográficos indicados polo profesor; será avaliada a través dos correspondentes resumos e recensións na aula e tamén mediante unha pregunta na proba mixta. Será valorada a capacidade de síntese, o rigor e clareza expositiva e a calidade lingüística.	10

Observacións avaliación

1. Para superar a materia, o alumnado deberá conseguir globalmente unha cualificación igual ou superior a 5 valores sobre 10. Na proba mixta terá de obter como mínimo 4 valores sobre 10 para poder sumar os restantes elementos de avaliación.

2. O alumnado terá de entregar os traballos e actividades no prazo fixado. Igualmente,

Fontes de información

Bibliografía básica

- Barroso, H. (1999). Forma e Substancia da Expressão em Língua Portuguesa. Coimbra. Almedina
- Catford, J. C. (1994). A Practical Introduction to Phonetics. Oxford. Clarendon
- Fernández Rei, F. (1991). Dialectoloxía da lingua galega. Vigo. Xerais
- Fernández Rei, Elisa & Regueira, Xosé Luís (eds.) (2008). Perspectivas sobre a oralidade. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega
- Ferreiro, M. (1999). Gramática histórica galega I. Fonética e Morfosintaxe. Santiago: Laiovento
- Freixeiro Mato, X. R. (2006). Gramática da lingua galega I. Fonética e fonoloxía. Vigo. A Nosa Terra
- Hernández Guerrero, José Antonio & García Tejera, María del Carmen (2004). El arte de hablar. Manuel de Retórica Práctica y de Oratoria Moderna. Barcelona: Ariel
- López Viñas, Xoán / Lourenço Módia, Cilha / Moreda Leirado, Marisa (2011). Gramática da lingua galega. Comunicación e expresión. A Coruña: Baía Edicións
- Martínez Celdrán, E. (2002). Introducción á fonética. O son na comunicación humana. Vigo: Galaxia
- Regueira Fernández, X. L. (coord.) (1999). Os sons da lingua. Vigo. Xerais
- Regueira Fernández, X. L. (2012). Oralidades: reflexións sobre a lingua falada no século XXI. A Coruña: Real Academia Galega
- Regueira Fernández, X. L. (2013). Estándar oral e modelos de lingua. A letra miúda 2 (http://coordinadoraendl.org/aletramiuda/index.php?art=art2_n2.html)
- Studer, Jürg (2000). Oratoria. El arte de hablar, disertar, convencer. Madrid: El Drac
- Lecturas obligatoriasÁlvarez Blanco, R. (1988)Bagno, M. (2001), pp. 95-126Barroso, H. (1999): pp. 43-63Fernández Rei, F. (2001): pp. 39-53 e 189-214Freixeiro Mato, X. R. (2006): pp. 142-159Regueira, X. L. (2013): "Estándar oral..."Studer, J. (2000): pp. 125-139

Bibliografía complementaria	- Álvarez Blanco, R. (1988). Consideracións sobre a metafonía nominal galega, en Homengem a Joseph Piel per ocasión do seu 85º aniversario. Tübingen. Instituto da Cultura e Língua Portuguesa e Consello da Cultura Galega - Bagno, M. (2001). A lingua de Eulália. Novela sociolingüística. São Paulo. Contexto - Fernández Rei, F. / Hermida Gulías, C. (2004). A nosa fala. Bloques e áreas lingüísticas do galego. Santiago: Consello da Cultura Galega - Kerbrat-Orecchioni, C. (2006). Análise da conversación. Principios e métodos. São Paulo: Parábola - Morales, C. J. (2001). Guía para hablar en público . Madrid: Alianza - Regueira Fernández, X. L. (1994). Modelos fonéticos e autenticidade lingüística. Cadernos de Lingua 10. 37-60 - Regueira Fernández, X. L. (1999). Estándar oral e variación social da lingua galega, en Cincidos por unha arela común. Homenaxe a Xesús Alonso Montero. Santiago de Compostela. Universidade de Santiago de Compostela - Regueira Fernández, X. L. (2011). Dicionario de pronuncia da lingua galega. Santiago de Compostela: Instituto da Lingua Galega - Sánchez Rei, X. M. (ed.) (2014). Modelos de lingua e compromiso. A Coruña: Baía Edicións - Veiga Arias, A. (1976). Fonología gallega. Valencia. Bello Obras para facer a recensión (unha por persoa): Bagno, M. (2001) Kerbrat-Orecchioni, C. (2006) Morales, C. J. (2001) Regueira, X. L. (2012) Sánchez Rei, X. M. (ed.) (2014) Studer, J. (2000)
------------------------------------	---

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua Galega 1/613G02002

Lingua Galega 2/613G02014

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías